

Országos Atomenergia Hivatal

ORSZÁGOS ATOMENERGIA HIVATAL

OAH hírlevél

1539 Budapest, Pf. 676.,

Tel.: +36 1 4364-800, Fax: +36 1 4364-804, e-mail: haea@haea.gov.hu

honlap: www.haea.gov.hu

AZ ATOMENERGIA BIZTONSÁGOS ALKALMAZÁSÁNAK HÍREI 2020. október

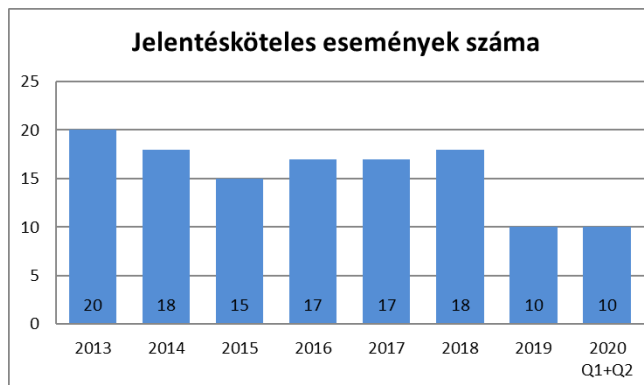
Általános

A nukleáris létesítmények 2020 első féléves biztonsági teljesítményének értékelése

Az OAH rendszeresen értékeli a nukleáris létesítmények üzemeltetőinek biztonsági teljesítményét. Az értékelt adatok fő forrása az engedélyesek (elsősorban a Paksi Atomerőmű) rendszeres – negyedéves, féléves – jelentései és eseményjelentései, valamint a hatósági – eseti, feltáró, átfogó – ellenőrzések jegyzőkönyvei.

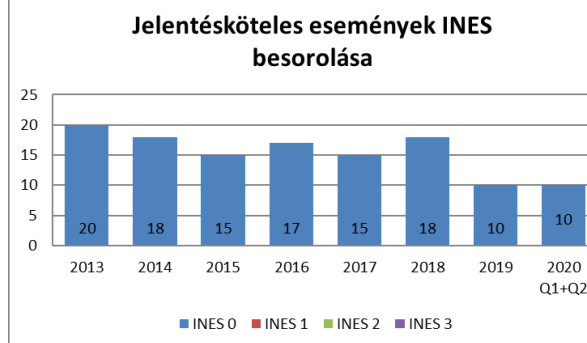
A hírlevélben egy rövid kivonatot adunk a 2020 első féléve biztonsági teljesítményének értékeléséről.

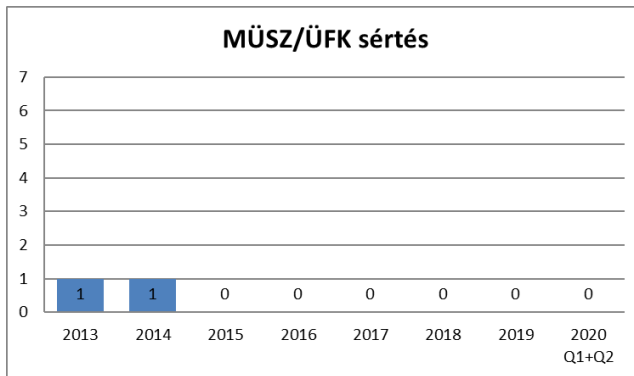
Paksi Atomerőmű

2020 első felében tíz jelentésköteles esemény történt.

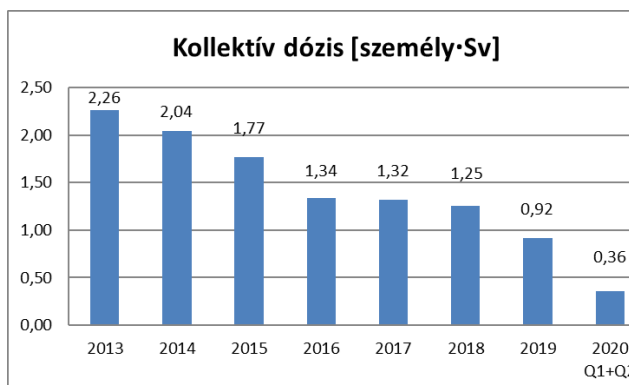
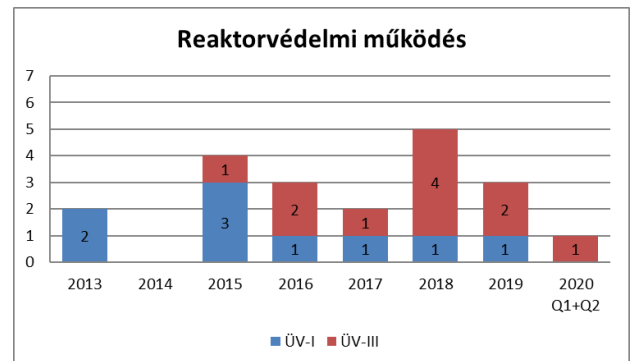
Mind a tíz jelentésköteles esemény „skála alatti” besorolású volt, ami a hétfokozatú nemzetközi nukleáris eseményskálán (INES) a 0 szintnek felel meg.

2014 óta nem sértették meg a Műszaki Üzemeltetési Szabályzatot (MŰSZ). 2018.10.24-én hatósági engedély alapján a Paksi Atomerőmű áttért a MŰSZ-ről az ÜFK-ra (Üzemeltetési Feltételek és Korlátok). ÜFK-sértés sem következett be az azóta tartó időszakban.

2020 első felében egy reaktorvédelmi működés történt. Egy ÜV-III működés gerjesztéskimaradás miatt következett be.

A munkavállalók kollektív dózisa 2011 óta csökkenő tendenciát mutat.

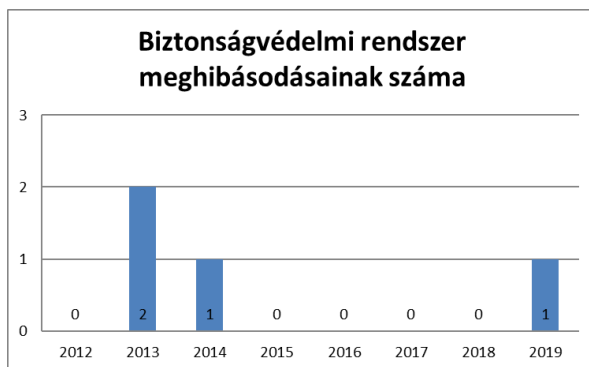
Budapesti Kutatóreaktor

A Budapesti Kutatóreaktorban 2020 első felében 2 jelentésköteles esemény történt. Az egyik eseményt egy feszültségletörés miatti leállítás, a másikat két kompresszor üzemképtelensége miatti leállítás okozta.

Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem Oktatóreaktor

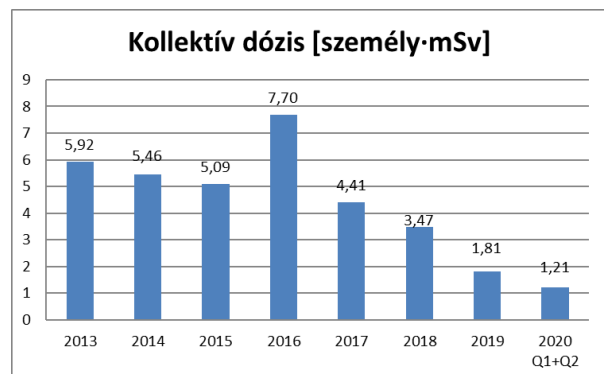
Az Oktatóreaktorban 2020 első felében nem történt jelentésköteles esemény.

2020 első felében nem történt biztonságvédelmi rendszeri meghibásodás.

Kiégett Kazetták Átmeneti Tárolója

A munkavállalók kollektív dózisa 2020 első fele alapján az előző évek, félévek értékeivel összemérhető, csökkenő tendenciát mutat.

2020 első felében nem történt jelentésköteles esemény ezen létesítményben.

A biztonsági teljesítmény átfogó értékelése alapján az OAH által felügyelt létesítmények nukleáris biztonsága 2020 első felében – a korábbi évekhez hasonlóan – megfelelő szintű volt. A létesítmények biztonságosan üzemeltek, nem veszélyeztették a környezetet, a lakosságot és a munkavállalókat.

Jogszabályváltozások 2020 első felében

Az atomenergiáról szóló 1996. évi CXVI. törvény (a továbbiakban: Atomtörvény) 2020. első félévi módosítására bizonyos fogalmak tisztázása és más jogszabályokkal való összhang megteremtése érdekében volt szükség. Az Atomtörvény és az uniós vámjog végrehajtásáról szóló 2017. évi CLII. törvény módosítása a vámtitok továbbításának és kezelésének biztosítása érdekében történt.

Az atomenergia alkalmazásával összefüggő egyes kormányrendeletek módosításáról szóló 36/2020. Korm. rendelet az alábbi lényeges módosításokat foglalta össze:

Az atomenergia alkalmazása körében a fizikai védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 190/2011. Korm. rendelet módosítása az atomenergia biztonságos felhasználásával kapcsolatos hatósági feladatok hatékony végrehajtása – különös tekintettel a nukleáris létesítmények és a radioaktív hulladéktárolók fizikai védelme – érdekében történt.

Az atomenergia alkalmazása körében eljáró független műszaki szakértőről szóló 247/2011. Korm. rendelet módosításának célja a speciális területre vonatkozó pontosítások átültetése volt.

Az ionizáló sugárzás elleni védelemről és a kapcsolódó engedélyezési, jelentési és ellenőrzési rendszerről szóló 487/2015. Korm. rendelet módosításának célja a sugárvédelmi képzési követelmények hatósági tapasztalatok alapján történő módosítása, a rendelet hatálya alá tartozó bejelentési kötelezettségre vonatkozó rendelkezések felülvizsgálata, valamint a hulladékosztályozás követelményeinek tisztázása volt.

A lakosság természetes és mesterséges eredetű sugárterhelését meghatározó környezeti sugárzási helyzet ellenőrzési rendjéről és a kötelezően mérendő mennyiségek köréről szóló 489/2015. Korm. rendelet módosításának célja a módosított sugárvédelmi előírásoknak való megfelelés volt.

A hiányzó, a talált, valamint a lefoglalt nukleáris és más radioaktív anyagokkal kapcsolatos bejelentésekről és intézkedésekről, továbbá a nukleáris és más radioaktív anyagokkal kapcsolatos egyéb bejelentést követő intézkedésekről szóló 490/2015. Korm. rendelet módosítása az ipari, veszélyes vagy vegyes háztartási hulladék kezelésével kapcsolatos – a nagyaktivitású sugárforrások előfordulásának veszélye miatt szükséges – módosítások bevezetése, valamint az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvényben (a továbbiakban: Ákr.) rögzített jogszabályi előírásoknak való megfelelés érdekében történt.

Az atomenergiáról szóló törvény hatálya alá tartozó építményekkel, létesítményekkel kapcsolatos műszaki szakértői, tervezői, műszaki ellenőri és felelős műszaki vezetői tevékenység szerinti szakmagyakorlásra való alkalmasság igazolásának és nyilvántartásba vételének részletes szabályairól, továbbá a nyilvántartás adattartalmára vonatkozó szabályokról szóló 184/2016. Korm. rendelet módosítása az elektronikus ügyintézés előmozdításával kapcsolatos és gyakorlati tapasztalatok alapján indokolt módosítások végrehajtására irányult.

A nukleáris létesítmények nukleáris biztonsági követelményeiről és az ezzel összefüggő hatósági tevékenységről szóló 118/2011. Korm. rendelet módosítása:

Az Atomtörvény 12. § (7) bekezdése megteremti annak a lehetőségét, hogy bizonyos építmények, építési tevékenységek, valamint a hosszú gyártási idővel rendelkező berendezések esetében az atomenergia-felügyeleti szerv által lefolytatandó építési engedélyezési eljárás a létesítési engedélyezési eljárással egyidejűleg is lefolytatható legyen.

Az új atomerőművi blokkokkal szemben támasztott követelményekkel összefüggésben pontosításra kerültek a független szakértők bevonásának feltételei, valamint a módosítás adminisztratív egyszerűsítésként lehetőséget biztosít a műszaki megalapozás bemutatására az engedélyezési kérelemhez csatolandó Előzetes Biztonsági Jelentés keretében.

A módosított 118/2011. Korm. rendelet meghatározza a sugárvédelmi követelményekkel kapcsolatos szöveges pontosításokat, létrehozva ezáltal a Korm. rendelet mellékleteinek egységesítését.

A koronavírusral összefüggő veszélyhelyzet kezelése a magyarországi nukleáris reaktorokat üzemeltető létesítményekben

A magyarországi nukleáris reaktorokat üzemeltető létesítményekben a Magyar Kormány döntéseivel összhangban járványügyi intézkedéseket vezettek be. Ezen intézkedések célja elsősorban a járvány terjedésének csökkentése és a létesítményekben dolgozók egészségügyi kockázatának minimalizálása, a nukleáris biztonság magas szinten tartása mellett.

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. területén március 9-én Pandémiás Vezetési Csoportot hoztak létre, mely azóta is napi rendszerességgel értékeli a helyzetet és tájékoztatja a munkavállalókat és a hatóságot a kialakult helyzetről, a szükséges intézkedésekről. Pandémiás Intézkedési tervet készítettek melyben az erőmű biztonságos üzemeltetéséhez szükséges munkaköröket, és az ellátásukhoz szükséges létszámot azonosították, illetve intézkedéseket hoztak a dolgozók egészségmegőrzésének érdekében. A személyi beléptetés egyirányúsított kapuknál testhőmérséklet ellenőrzés mellett történik. A pandémiás veszélyhelyzet súlyosságától függően intézkedési szinteket határoztak meg, az üzemeltetéshez szükséges minimális létszám függvényében. A bevezetett intézkedési szintek különböző létszámot és eltérő műszakórát jelentenek. Amint az operatív, üzemeltetői létszám bizonytalanná válik, az erőmű elhagyásának korlátozásával is védhetik a személyzetet. Amennyiben a napi értékelés alapján valamely operatív beosztásban a megbetegedések miatt a „PILLANATNYI létszám” értékével eléri a blokk(ok) leállítását elrendelő intézkedési szintet, az erőmű vezetésének ki kell jelölni a leterhelésben érintett blokkot, és el kell rendelni a „potenciális vészhelyzetet. Ehhez azonban a dolgozók jelentős részének fertőzöttnek kellene lennie. 2020. szeptember végéig 15 fő erőművi dolgozó megbetegedését jelentették. Az erőmű üzemeltetésén kívüli szervezetei távmunkával látják el munkakörüket, behívásuk az aktuális karbantartási és ellenőrzési munkák figyelembevételével történik. A jelenleg is érvényben lévő pandémiás intézkedések között szerepel a szabadság kiadásának korlátozása vezetői szinteken, valamint új higiénés eszközök (maszkok), rendszerek biztosítják a dolgozók védelmét.

A járvány továbbterjedésével, a helyzet súlyosodásával párhuzamosan szükség lehet további intézkedésekre is. Ilyen lehet egy erőművön belüli folyamatos tesztrendszer, ahol a munkába lépő operatív személyzetet vizsgálják, de a nyugdíjazott, megfelelő üzemeltetői vizsgálással és tapasztalattal rendelkező kollégákkal való tartalékképzés is megfelelő humán erőforrást biztosíthat. A folyamatos tesztrendszer működtetésének egyik sarkpontja az operatív személyzettel érintkező kontaktszemélyek vizsgálata, szűrése.

A fokozott járványügyi védekezéssel összefüggésben a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem vezetése az egyetem egészére vonatkozóan elrendelt intézkedéseket, amelyek a járvány terjedésének megállítását szolgálták. Ezen felül, a BME

Oktatóreaktor 2020. március 16-án felkészítették az ügyeleti szolgálat nélküli munkanapokra. Ennek keretében a reaktor zónáját két fűtőelem-kazetta kiemelésével bénították, így a reaktor fizikailag képtelen lett volna a kritikus állapot elérésére. Az Oktatóreaktor fizikai védelmét (az épület fegyveres biztonsági őrrrel védett) és a szükséges szakmai felügyeletet folyamatosan biztosították ezen időszak alatt is. A nyári karbantartások lezajlása után az Oktatóreaktor újra a normál üzemmódjában üzemel, azonban továbbra is érvényben vannak a vírus terjedésének megakadályozása érdekében hozott egészségügyi előírások. A reaktorüzem dolgozói körében nem jelentettek megbetegedést.

Az Eötvös Loránd Kutatóhálózathoz tartozó Budapesti Kutatóreaktornál is bevezetésre kerültek a járványterjedést megállítására szolgáló intézkedések, amelyek a fokozott higiéniai védekezés mellett, a fizikai érintkezések korlátozására irányultak. Az üzemeltetőszemélyzet védelme érdekében a reaktor nem fogadott külső feleket, látogatókat és kutatókat, illetve az üzemeltetési munkákat nem közvetlenül ellátó dolgozók távmunkára álltak át. A védekezés érdekében módosították a reaktormenetrendet, így 2020. március 30-tól május 11-ig a reaktor leállított, lehűtött állapotban volt és csak az ezen állapotban szükséges fizikai védelmi és szakmai felügyeletet biztosították folyamatosan. A kutatóreaktor működése ezen időszak után, a bevezetett egészségügyi előírások betartásával, a menetrendnek megfelelően biztosított volt. Jelenlegi ismereteink szerint a reaktorüzem, illetve a reaktor épület egyéb dolgozói körében koronavírussal összefüggő megbetegedés nem volt.

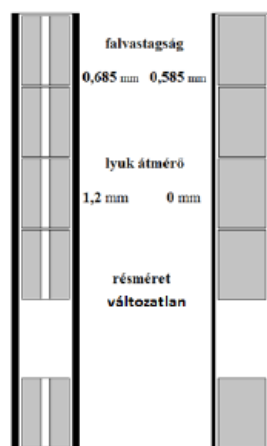
A létesítmények szempontjából annak is kiemelten fontos szerepe van, hogy a felügyelő hatóság (amelynek munkatársai helyszíni ellenőrzést és folyamatos felügyeletet látnak el) szintén szigorú pandémiás intézkedéseket vezessen be. Az Országos Atomenergia Hivatal ennek megfelelően Védelmi Munka Bizottságot állított fel, mely folyamatosan elemzi és értékeli a helyzetet, távmunkát rendelt el munkatársainak, a személyes jelenlétet megkövetelő ellenőrzést végzők számára pedig minden szükséges védőfelszerelést biztosít.

A Magyar Kormány által elrendelt óvintézkedések ugyan csökkentik az érintkezések lehetőségét és számát, de teljesen elszigetelni nem tudnak. Szükség van a korlátozások fegyelmezett és felelősségteljes betartására.

Paksi Atomerőmű

A SLIM-üzemanyag tesztkazettáinak engedélyezése

A Paksi Atomerőmű egy új víz-urán arányra optimalizált ún. SLIM-üzemanyagot kíván alkalmazni. Ez az új üzemanyagtípus a jelenlegihez képest vékonyabb pálcaburkolattal és furat nélküli pasztillákkal rendelkezik (kivéve a kiégő mérget tartalmazó pálcák, melynek pasztillái továbbra is furatosak), továbbá a távtartórácsokat a hőhordozó keveredését segítő keverőfülekkel látták el. Ez az új koncepció gazdaságosabb üzemanyagfelhasználást tesz lehetővé, mivel a furat elhagyása miatt nagyobb a pálcában az urán tömege, a vékonyabb burkolat pedig nagyobb hasadóanyaghasznosulást eredményez, ezért kampányonként kevesebb friss üzemanyagra lesz szükség és ezáltal csökken a kiégett kazetták száma is.

Változások a pálcában

A SLIM-üzemanyag engedélyeztetése két lépcsőben történik. Amikor a Paksi Atomerőműben új típusú üzemanyag bevezetésére került sor, az átrakásnyi mennyiség betöltése előtt minden esetben egy bevezető tesztprogramot alkalmaztak, melynek során első alkalommal kevés számú új típusú üzemanyagkazettát helyeztek valamelyik reaktorba.

A SLIM-üzemanyag bevezetése is így történik. A Paksi Atomerőmű engedélyt kért 18 db SLIM-üzemanyagkazetta alkalmazására a 3. blokk 35. kampányában, amely a tervek szerint 2020. december elején indul. Az OAH a 18 db SLIM-üzemanyagkazettával végzendő tesztprogramra a HA7191 számú határozatával engedélyt adott.

Távtartórács keverőfülekkel

A tesztprogram tapasztalatairól a Paksi Atomerőmű értékelést készít. Pozitív üzemeltetési tapasztalatok esetén kerülhet sor az engedélyezettetés második lépcsőjére, mely során a Paksi Atomerőmű engedélyt kér a SLIM-üzemanyagkazetták általános alkalmazására. Ezt az engedélykérelmet a Paksi Atomerőmű a tesztprogram befejezése után, várhatóan 2022-ben nyújtja be a hatóságnak.

A SLIM-üzemanyag-tesztkazetták szállítása

Annak érdekében, hogy ezek az új típusú üzemanyagkazetták a rendszeresen használt típusú küldeménydarabban („konténerben”) szállíthatók legyenek, Oroszország illetékes hatósága a „ROSZATOM” Atomenergetikai Állami Korporáció kiadta a konténertípus konstrukciójára és szállítására vonatkozó engedélyokiratok további kiegészítését, mely kiegészítésben ezek az üzemanyagkazetta-típusok szállítható radioaktív tartalomként szerepelnek. A hatályos magyar jogszabályoknak megfelelően, és a veszélyes áruk nemzetközi szállítására vonatkozó egyezmények előírásai szerint, az OAH magyar érvényességi záradékokkal látta el az eredeti orosz engedélyokiratokat, melyek lehetővé teszik ebben a típusú konténerben az új, SLIM-üzemanyagkazetták Magyarországon történő szállítását is.

A SLIM-üzemanyag-tesztkazetták használatbavétele

Az MVM Paksi Atomerőmű Zrt. egy új, ún. víz/urán viszonyra optimalizált üzemanyagkazetta-típus („slim”) alkalmazásának biztonsági megalapozását és bevezetésének gyakorlati végrehajtását készítette elő. Az újabb típusú üzemanyagkazetták – az eddigiekhez hasonlóan – az orosz elektrosztáli üzemanyaggyár (MSZ – Masinosztroityelnij Zavod) által gyártott VVER-440-es, urán-gadólíniumot (UGT) tartalmazó, második generációs üzemanyagkazetta-típusok közé tartoznak.

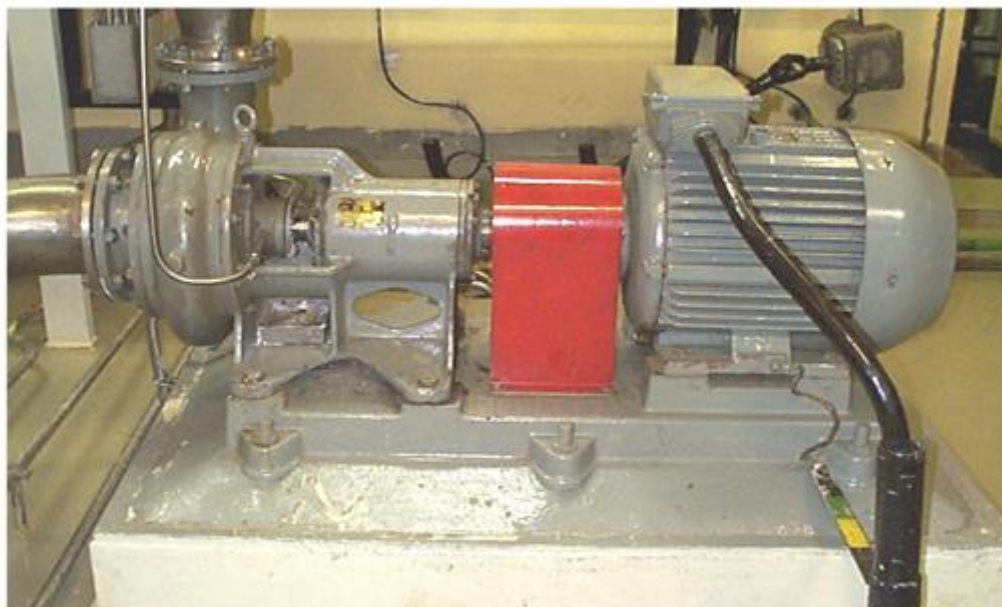
Egyéb szükséges engedély

Az új kazettatípusnak a további, bevezetéshez szükséges előfeltétele a KKÁT üzemeltetési engedélyének módosítása, az eljárás jelenleg folyamatban van.

A 4. blokki pihentetőmedence hűtőköri szivattyújának beszakasolása nem megfelelő megszakítóval – egy érdekes esemény

2020. június 6-án a 4. blokki kiégett fűtőelemek tárolásra szolgáló pihentetőmedence hűtőköri szivattyúindítási próbája sikertelen volt. Az első ellenőrzés során a szakemberek hibát nem tártak fel, ezért előkészítették a releváns megszakító beállításának ellenőrzését. A szivattyút átkapcsolták karbantartási betáplálásra, amelyről már indítható volt. Megállapították, hogy a pihentetőmedence hűtőköri szivattyúmegszakítóját felcserélték egy másik szivattyú

megszakítójával. A megszakítókat visszacserélték, majd mindkét szivattyút saját megszakítójával lepróbálták, azok rendben üzemeltek.

A pihentetőmedence hűtőköri szivattyúja

Az esemény közvetlen oka volt, hogy az éjszakai személyzet a pihentetőmedence hűtőköri szivattyújának beszakaszolása során a megszakító azonosítását elmulasztotta, így a szivattyút tévesen egy másik karbantartáson lévő szivattyú megszakítójával szakaszolta be. Az esemény alapvető oka, hogy az operatív személyzet által alkalmazott ön- és társellenőrzés hatékonysága nem volt megfelelő. A hasonló események elkerülésére a hazai és nemzetközi tapasztalatok figyelembevételével programot dolgoztak ki, amely erősíti a biztonsági kultúrát, valamint ösztönözi a személyzetet a szükséges hibamegelőző szabályok (ön- és társellenőrzés) betartására.

Az esemény következtében a pihentetőmedence 1. hűtőköre 42 percen keresztül üzemképtelen volt, ez idő alatt a medencében lévő víz hőmérséklete és a kazetták hűtése végig megfelelő, az előírt üzemi paramétereken belül volt. Az eseménynek a nukleáris biztonságra gyakorolt hatása nem volt jelentős.

A hatóság értékelte a kivizsgálásról készült jegyzőkönyvet. Az engedélyes a feltárt eltérésekre megfelelő intézkedéseket hozott.

Paks II. projekt

Az OAH a Paks II. projekttel kapcsolatos engedélyezési és felügyeleti tevékenysége 2020 első félévében

Az Országos Atomenergia Hivatal (OAH) 2020 első felében - a tavaszi pandémia (COVID-19) helyzet során - 5 eseti ellenőrzést hajtott végre Paks II. Atomerőmű Zrt.-nél, amelyek között szerepelt pl. mérnökgeológia-geotechnikai kutatásának (Engineering Survey 2), az igazgatási és kiszolgáló épületek építésfelügyeletének vizsgálata.

Paks II. Atomerőmű Zrt. 2020. június 30-án - benyújtotta a paksi telephelyen létesítendő 5. és 6. atomerőművi blokkok létesítési engedélye iránti kérelmét. Az engedélyezési eljárás 2020. július 1-jén indult, amelynek lefolytatására az OAH-nak 12 hónap áll rendelkezésére, amely szükség szerint 3 hónappal hosszabbítható.

A hivatal már a benyújtást megelőzően, előzetesen kialakította a létesítési engedély-kérelmek feldolgozását célzó munkaprogramot, amely az engedélyes által benyújtott - több mint 37 000 oldalnyi Előzetes Biztonsági Jelentés és további 40 000 oldalnyi - dokumentáció teljeskörű feldolgozásának ütemezett és szakszerű elbírálását segíti. A feladat összetettségét jól jelzi, hogy az eljárás alatt a 180 fős szervezet több mint a fele közvetlenül részt vesz az engedélyezéshez kapcsolódó munkában és a hatékonyság érdekében 15 szakterületi értékelőcsoportban zajlik a beadvány szakmai értékelése.

Az OAH felvette a kapcsolatot az engedélyezéshez kapcsolódó szakhatóságokkal (BM OKF, Baranya Megyei Kormányhivatal), illetve ennek mentén hivatalosan kezdeményezte, hogy a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség (NAÜ) 2020. év végi kezdettel indítsa el az úgynevezett „Technical Safety Review” (Műszaki Biztonsági Áttekintés) misszióját.

Az engedélyezés előrehaladtával, akár mintegy száz engedélyezési eljárás zajlik majd le párhuzamosan a hivatalban, amelyek egy részét már a létesítési engedély kiadása előtt el kell bírálni, másik részüknél csak a létesítési engedély kiadását követően dönthet az OAH.

Nemzetközi együttműködés

Magyarország: 2019 szeptembere óta a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség Kormányzótanácsának tagja

Magyarország 2019 szeptembere óta tagja a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség Kormányzótanácsának. Tagságunk egyéves időtartama alatt a magyar küldöttek a Kormányzótanács öt rendszeres ülésén vettek részt. Sajnos a COVID-19 járvány miatt az OAH ebben az időszakban nem tudta mindig képviseltetni magát a Kormányzótanács ülésein, de szoros együttműködésben az Innovációs és Technológiai Minisztériummal, valamint a Külgazdasági és Külügyminisztériummal, az OAH tevékenyen közreműködött a kormányzótanács ülésein számos fontos kérdésben elhangzó magyar felszólalás szövegezésében.

Magyarország ebben az egyéves időszakban számos témában szólalt fel a NAÜ Kormányzótanács ülésein. Többször megemlítettük a nukleáris biztonság, a védettség és a biztosítéki rendszer iránti elkötelezettségünket. Küldöttségünk egyéb kérdések mellett rendszeresen hangsúlyozta a szakértői felülvizsgálati missziók, az atomerőművek és a kutatóreaktorok öregedéskezelésének, az emberi erőforrások fejlesztésének, a nukleáris tudásmenedzsment és a nukleáris biztonság terén történő kapacitásépítés fontosságát a nukleáris programok fenntarthatóságának biztosítása érdekében. Számos felszólalásunk hangzott el az iráni nukleáris ellenőrzéssel kapcsolatban, felszólítva Iránt, hogy teljes mértékben működjön együtt a NAÜ-vel.

A nukleáris technológiáról szólva elmondtuk, hogy Magyarország a 2030-as Nemzeti Energiastratégiájával összhangban határozottan elkötelezett az atomenergia területén az innováció mellett. Magyarország számos kutatási- és fejlesztési kezdeményezést tervez a meglévő nemzeti nukleáris villamosenergia-termelési kapacitás fenntartása és új atomerőművi blokkok építése tekintetében. A nukleáris technológiáról szóló jelentés kapcsán küldöttségünk hangsúlyozta a regionális együttműködés fontosságát, amelyet elősegítenek a különféle műszaki együttműködési projektek. Magyarország tájékoztatta a kormányzótanácsot a diagnosztikus radiológiai tárgyú, 2020-21-re tervezett magyar nemzeti projektről is, amelynek célja a hazai betegellátás javítása, és amelynek megvalósítása folyamatban van.

A legutóbbi, 2020. szeptemberi ülésen elhangzott magyar felszólalásban hazánk megköszönte a NAÜ jelentős erőfeszítéseit, amellyel a tagországokat támogatja a koronavírus elleni küzdelemben, kiemelve a Magyarországnak nyújtott támogatást. Hangsúlyoztuk továbbá, hogy hazánk számára a járványhelyzet alatt is elsődleges fontosságú a nukleáris biztonság garantálása, és ez érvényes az új atomerőművi blokkok létesítésének folyamatára is.

NAÜ-támogatás Magyarország részére a COVID-19 elleni küzdelemben

A Nemzetközi Atomenergia Ügynökség 2020 márciusában felajánlotta a tagállamok számára, hogy ingyenes, a koronavírus gyors kimutatására alkalmas, nukleáris technológián alapuló tesztkészletet biztosít. A technológia az úgynevezett reverz-transzkripció-polimeráz-láncreakción (RT-PCR) alapszik, amely az egyik legérzékenyebb, legpontosabb értékelést teszi lehetővé. Számos ország mellett hazánk is jelezte, hogy örömmel fogadja a NAÜ által felajánlott tesztet. Júniusban megérkezett a szállítmány a Nemzeti Népegészségügyi Központhoz.

Elmaradt rendezvények és hivatalos utak, megváltozott munkamódszerek a koronavírus-járvány miatt

Az elmúlt fél év külső kapcsolatait meghatározta, hogy az Országos Atomenergia Hivatal munkatársai március közepétől június közepéig távoli munkavégzéssel látták el feladataikat. Ezzel párhuzamosan az OAH-nál dolgozók nem utazhattak hivatalos útra külföldre, amely előre láthatóan év végéig így is marad. Március óta nem volt lehetőség jelentősebb létszámú rendezvények megtartására, valamint a külföldi vendégek, delegációk fogadása is szünetelt. A különböző nemzetközi munkacsoportok és testületek üléseire online platformokon került sor. Szeptember elejétől 2021. január 4-ig újra távoli eléréssel dolgozik a hivatal.

A járványhelyzetben hozott ideiglenes jogszabályok alapján lehetőség volt arra, hogy a szokásostól eltérő módon, személyes részvétel nélkül, elektronikus közmeghallgatást tartson az OAH. A folyamatban lévő eljárások közül a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. Kiegészített Kazetták Átmeneti Tárolója üzemeltetési engedélyének módosítása iránti kérelmével kapcsolatban került sor erre. A lakosság és az érdeklődők június 8-tól 12-ig teheték fel kérdéseiket, illetve nyilváníthattak véleményt.

Radioaktív hulladék-tárolók

Az RHFT monitoring programjának átalakítási engedélyezése

Magyarországon, az intézményi eredetű radioaktív hulladékok átmeneti és végleges tárolására szolgáló Radioaktív Hulladék Feldolgozó és Tárolójának (RHFT) engedélyese, a Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Nonprofit Kft. (RHK Kft.) 2019. november 18-án nyújtotta be az OAH-hoz a létesítmény monitoring programjának módosítását, mint 2. kategóriás átalakítási engedélykérelmet, amelynek nyomán megindult a vonatkozó hatósági eljárás. A kérelem benyújtására az RHK Kft.-t az OAH által korábban kiadott üzemeltetési engedélyében kötelezték.

A kérelem mellékleteként az RHK Kft. benyújtotta többek között az átalakítást megalapozó dokumentációt, illetve a módosított kibocsátás- és környezet ellenőrzési szabályzatait. Az OAH megvizsgálva a beküldött anyagokat, hiánypótló végzés formájában szólította fel az RHK Kft.-t további dokumentumok benyújtására, illetve egyes technikai részletek pontosítására. Az RHK Kft. a hiánypótló végzésben szereplő dokumentumokat benyújtotta, illetve pontosította a technikai részleteket. Az OAH a hiánypótló végzésben szerepeltetett valamennyi dokumentumot továbbította az eljárásban résztvevő természet –és környezetvédelmi szakhatóság: a Baranya Megyei Kormányhivatal (BAMKH) részére.

A BAMKH feltétellel fogadta el az RHFT kibocsátás - és környezetellenőrzési szabályzatait, míg az OAH több feltétel mellett, melyek között a BAMKH követelményével párhuzamos előírás is szerepelt, jóváhagyta az RHFT monitoring programját. A korábbi egyeztetések eredményeként a két hatóság szorosabb együttműködésének sikeres próbaköve volt ez az eljárás.

A járványhelyzet kezelése az RHK Kft. létesítményeiben

Az OAH kérésére az RHK Kft. 2020 márciusában benyújtotta pandémiás tervét, mely egy belső utasítás formájában, *Pandémiás felkészülés végrehajtása és egy bekövetkezett pandémia esetén végrehajtandó feladatok* címmel készült el. A mellékelt részletes feladatmátrix pedig lehetővé tette a meghatározott intézkedések nyomon követhetőségét. Ezeket hetente – a nyár folyamán kéthetente – frissíti az RHK Kft.. A teendőket a rendszeresen ülésező Pandémiás Vezetői Csoport határozza meg és felügyeli. Számos védőeszközt szereztek be (kézfertőtlenítők, maszkok stb.), illetve mindhárom létesítményre (KKÁT, NRHT, RHFT) megállapították a biztonságos üzemeléshez létfontosságú munkaköröket, míg a többi munkavállalónak távmunkára adtak lehetőséget. A helyzetet rendszeresen értékelik, indokolt esetben további intézkedéseket hoznak. Az OAH által kért módosításokkal együtt a belső utasítás alkalmasnak bizonyult az RHK Kft. létesítményei biztonságos üzemeltetésének fenntartására, mivel a járványhelyzet kapcsán említésre méltó esemény az OAH tudomására nem jutott.